

8. august 2014

Det siger FOAs medlemmer om ulighed i Danmark

FOA har i perioden 9.-19. maj 2014 udført en undersøgelse om medlemmernes holdninger til ulighed i Danmark. Undersøgelsen blev udført via forbundets elektroniske medlemspanel. 2.228 medlemmer deltog i undersøgelsen. Svarprocenten var 47.

Hovedkonklusioner:

- 84 procent af medlemmerne er helt eller delvist enige i, at ulighed er et problem i Danmark.
- 83 procent er helt eller delvist enige i, at FOA skal blande sig i debatten om ulighed.
- 85 procent er helt eller delvist enige i, at FOA bør tilbyde lavere kontingent til medlemmer, der har mistet retten til arbejdsløshedsdagpenge.
- Lidt over halvdelen (51%) af medlemmer, der er ansat i ældreplejen oplever, at uligheden blandt de ældre borgere, som de møder i deres arbejde, er steget inden for de sidste fem år (helt eller delvist enige).
- Lidt over halvdelen (54%) af medlemmer, der er ansat indenfor det pædagogiske område oplever, at uligheden blandt børn og forældre, som de møder i deres arbejde, er steget inden for de sidste fem år (helt eller delvist enige).
- 56 procent af medlemmer, der er ansat på sygehuse, genoptræningstilbud, rehabiliteringscentre, i behandlingspsykiatrien eller distriktpsikiatrien oplever, at uligheden mellem borgere med et godt helbred og borgere med et dårligt helbred er steget inden for de sidste fem år (helt eller delvist enige).
- Et flertal på 88 procent af de adspurgte tillidsrepræsentanter og fællestillidsrepræsentanter synes i høj eller nogen grad, det er en god idé, hvis tillids- og fællestillidsrepræsentanter orienterer deres lokale FOA-afdelinger om ledige job inden for de områder, de dækker.

Til gengæld viser undersøgelsen, at det kun er et lille mindretal på 13 procent af de adspurgte tillidsrepræsentanter og fællestillidsrepræsentanter, som altid gør det.

KONTAKT

Rapport udarbejdet af:
FOA Kampagne og Analyse

Presse/Fagbladet:

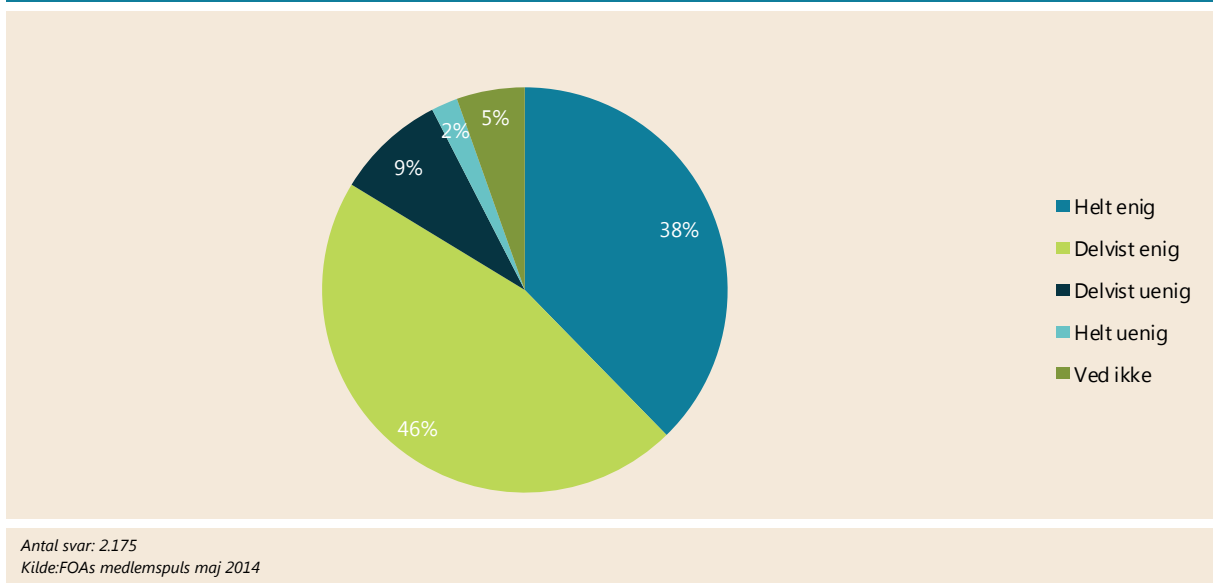
Politisk ansvarlig:

Lars Ole Preisler Hansen
Tlf. 46 97 2512

Ulighed er et problem i Danmark

84 procent af medlemmerne er helt eller delvist enige i, at uligheden er et problem i Danmark. 38 procent er helt enige, mens 46 procent er delvist enige. Ni procent er delvist uenige og kun to procent er helt uenige. Fem procent har svaret "Ved ikke".

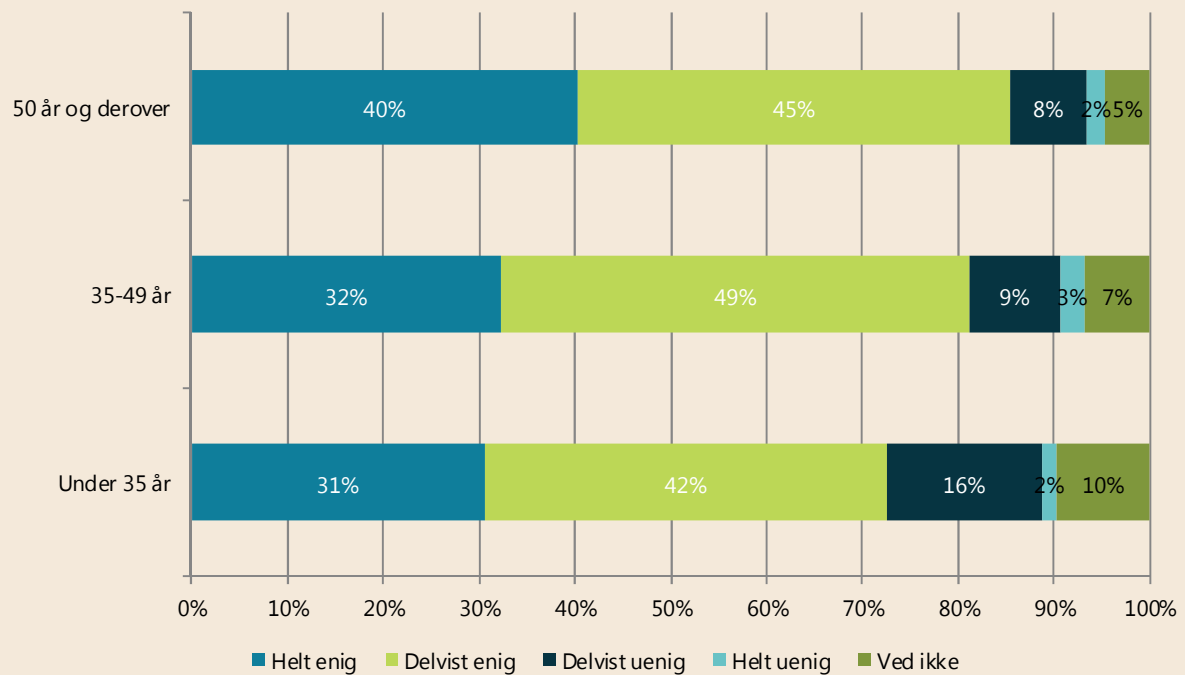
Figur 1 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Ulighed er et problem i Danmark

Figur 2 viser spørgsmålet fordelt på alder. Af figuren fremgår det, at medlemmernes opfattelse af, hvorvidt ulighed i Danmark udgør et problem, stiger med alderen. Hvor 40 procent af medlemmerne i alderen fra "50 år og derover" er helt enige i, at ulighed udgør et problem, er kun 31 procent af medlemmerne "under 35 år" helt enige. På samme måde svarer kun 10 procent af medlemmerne på "50 år og derover", at de er helt eller delvist uenige, mens 18 procent af medlemmerne i den yngste kategori svarer, de er helt eller delvist uenige.

Figur 2 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Ulighed er et problem i Danmark

Krydset med alder

Antal svar: 2.175

Kilde: FOAs medlemspuls maj 2014

I et åbent kommentarfelt havde medlemmerne mulighed for frit at kommentere på emnet ulighed. Det har 130 medlemmer benyttet sig af. I mange af kommentarerne giver medlemmerne udtryk for bekymring over stigende ulighed i Danmark, men der er også enkelte medlemmer, der ikke opfatter ulighed som et problem. Her er nogle udsagn fra det åbne kommentarfelt, som eksemplificerer medlemmernes holdninger til spørgsmålet:

"Der er blevet markant større fattigdom i Danmark. Dette er bekymrende. Holdninger til medborgere og generelt medmennesker med psykosociale problemstillinger er bekymrende. Mange bliver tabt på gulvet."

"Uligheden har aldrig været større, end den er i dag, og det bliver værre fra dag til dag."

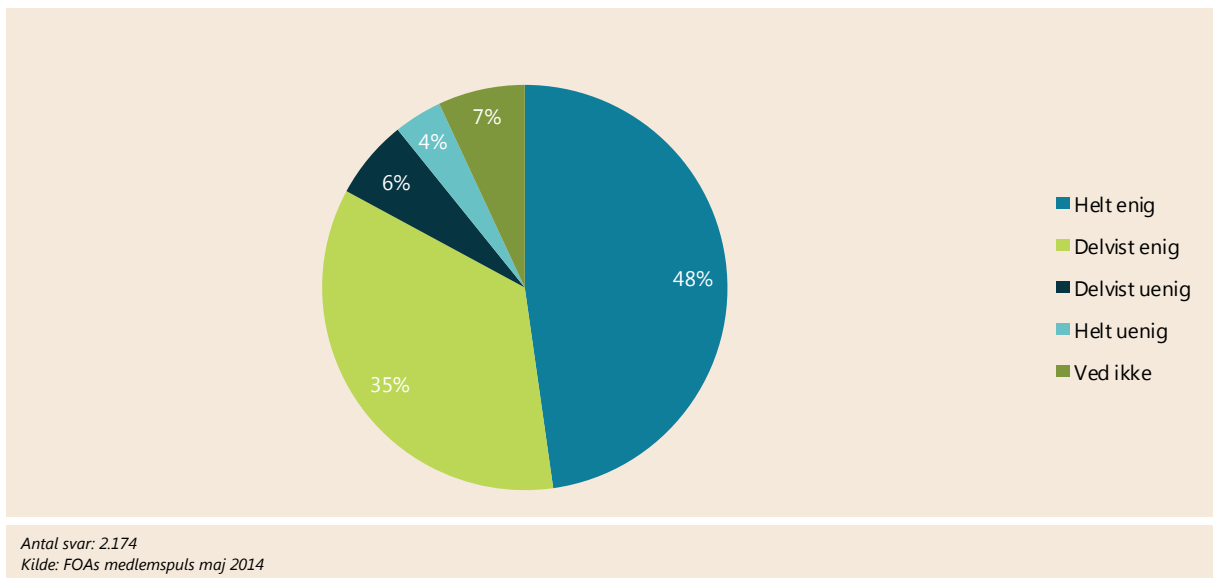
"Kunne ønske, at de virkelig fattige blev hjulpet via skattelettelser. Ældre fik mere i pension. Arbejdsløse ikke blev trukket rundt i manegen".

"Uligheden i Danmark kan ikke være mindre, hvis det skal kunne betale sig at gå på arbejde."

FOA skal blande sig i debatten om ulighed

Figur 3 viser, at 83 procent af medlemmerne er helt eller delvist enige i, at FOA skal blande sig i debatten om ulighed. Næsten halvdelen (48%) er helt enige, mens 35 procent er delvist enige. Seks procent er delvist uenige, mens kun fire procent er helt uenige. Syv procent har svaret "Ved ikke".

Figur 3 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? FOA skal blande sig i debatten om ulighed

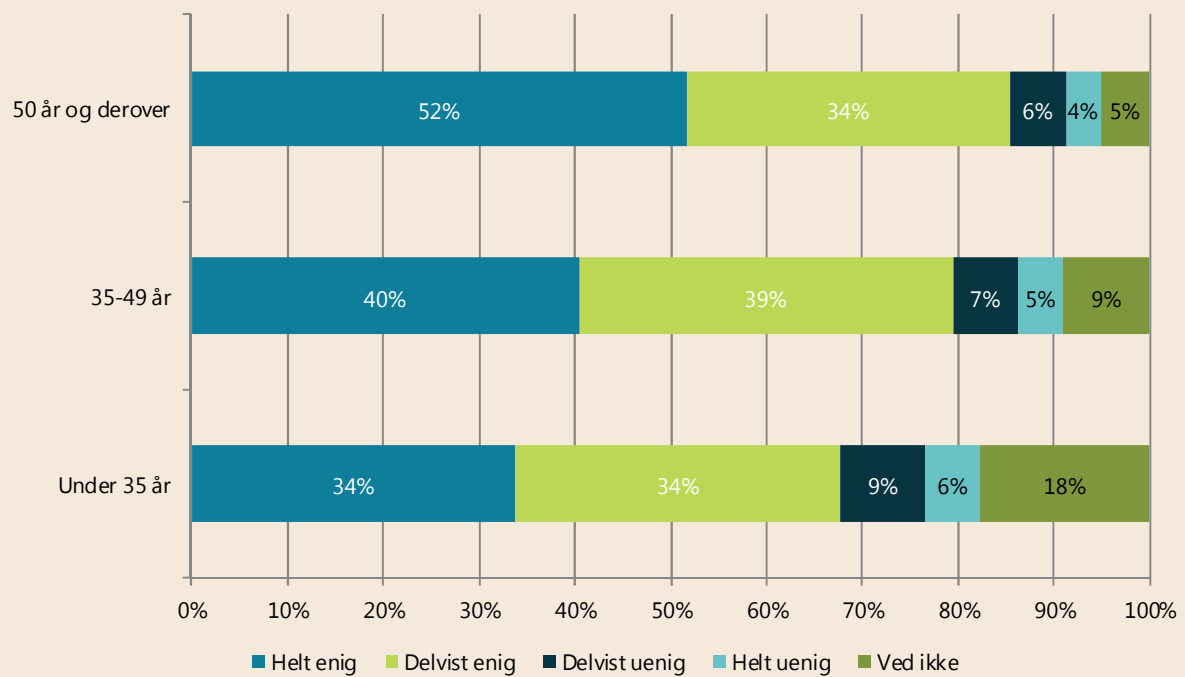

Figur 4 viser en statistisk sikker sammenhæng mellem medlemmernes alder og deres holdninger til spørgsmålet. 52 procent af medlemmerne i alderen fra 50 år og derover er helt enige i, at FOA skal blande sig i debatten om ulighed. Til sammenligning er det 34 procent af medlemmerne under 35 år, der svarer dette.

Sammenlignet med de ældre alderskategorier svarer en markant højere procentdel af medlemmerne under 35 år "Ved ikke".

Figur 4 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? FOA skal blande sig i debatten om ulighed

Krydset med alder

Antal svar: 2.174

Kilde: FOAs medlemspuls maj 2014

Flere af medlemmerne giver i deres kommentarer udtryk for, at de synes, det er vigtigt, at FOA blander sig debatten. Enkelte er uenige.

"Dejligt at FOA går ind og gør opmærksom på den desværre stigende ulighed. Det kan der ikke gøres nok for at markere FOAs holdning til."

"Meget vigtigt at fagbevægelsen sætter spot på voksende ulighed i Danmark (og resten af Europa). Vigtigt også at være talerør for de grupper, som udstødes af arbejdsmarkedet."

"FOA er en fagforening – ikke et politisk parti."

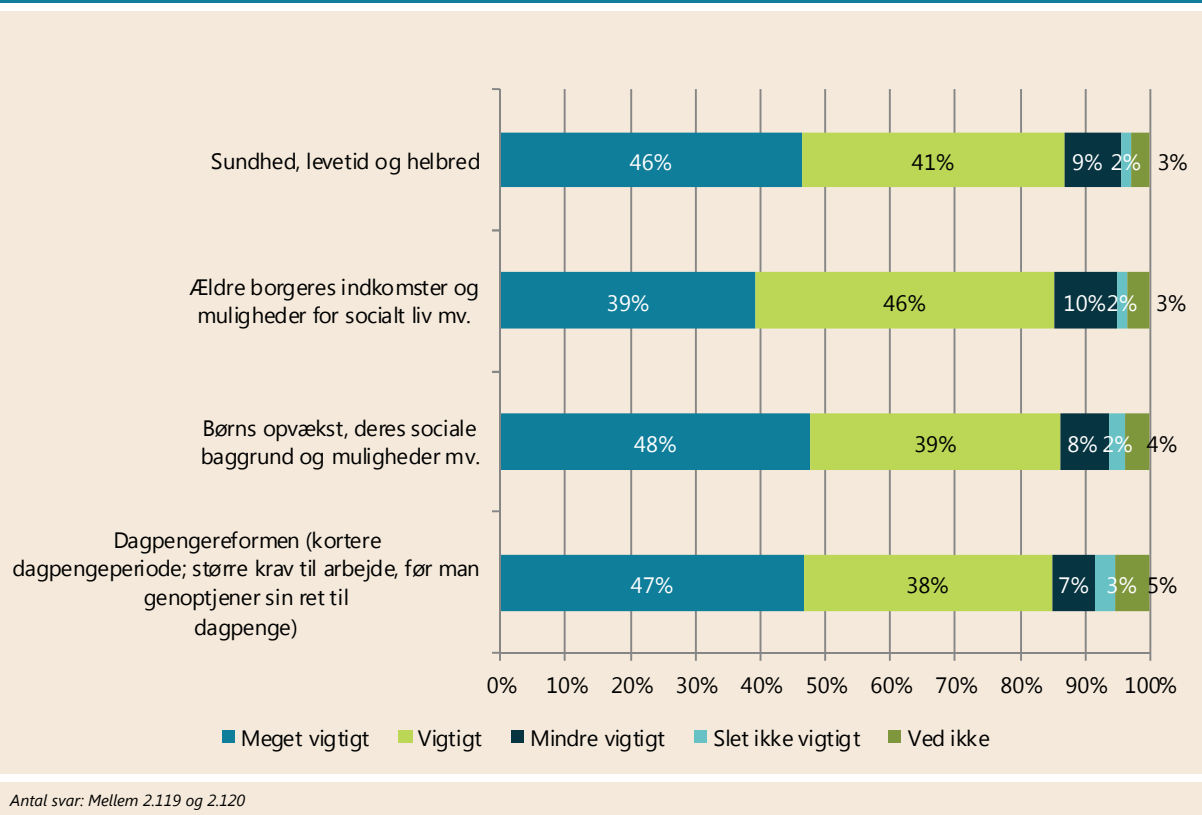
"FOA er en fagforening, og det ville være dejligt, hvis det var mit fysiske og psykiske arbejdsmiljø, samt min løn, som FOA koncentrerede sig om."

Hvor vigtigt er det for dig, at FOA gør opmærksom på uligheden inden for følgende områder?

Figur 5 viser, hvor vigtigt medlemmerne synes, det er, at FOA gør opmærksom på uligheden inden for følgende 4 områder:

1. Sundhed, levetid og helbred.
2. Ældre borgeres indkomster og muligheder for socialt liv mv.
3. Børns opvækst, deres sociale baggrund og muligheder mv.
4. Dagpengereformen (kortere dagpengeperiode, større krav til arbejde, før man genoptjener sin ret til dagpenge).

Figur 5 Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed inden for følgende områder?

Det er generelt for alle fire områder, at et stort flertal på mellem 85 og 87 procent af medlemmerne siger, at det er vigtigt eller meget vigtigt for dem, at FOA er med til at gøre opmærksom på området. For alle fire områder gælder endvidere, at kun et lille mindretal på sammenlagt ca. 10 procent svarer "mindre vigtigt" eller "slet ikke vigtigt", og heraf er det kun to til tre procent, der svarer "slet ikke vigtigt."

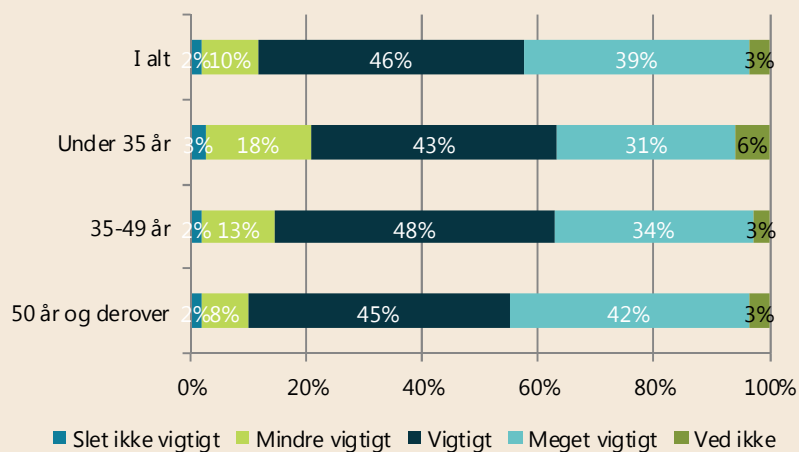
Det område, som medlemmerne samlet set synes er vigtigst, at FOA gør opmærksom på, er ulighed i forhold til "*Børns opvækst, deres sociale baggrund og muligheder*" skarpt efterfulgt af "*Sundhed, levetid og helbred*" og "*Dagpengereformen*". Det område, som medlemmerne samlet set finder mindst vigtigt, er "*Ældre borgeres indkomster og muligheder for socialt liv*", men det må understreges, at forskellene er små.

Ulighed blandt ældre

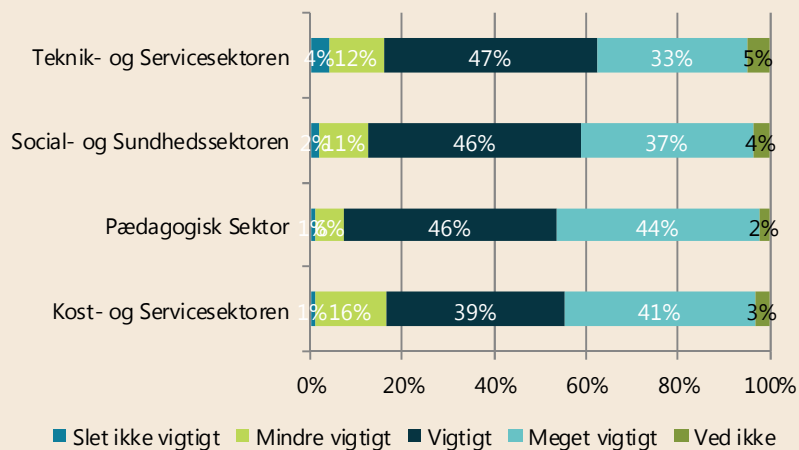
Figur 6 viser spørgsmålet: "Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed i forbindelse med følgende områder? - Ældre borgeres indkomster og muligheder for socialt liv". Figuren er fordelt på alder og sektortilhørsforhold.

Figur 6 Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed inden for følgende områder? - Ældre borgeres indkomster og muligheder for socialt liv.

Krydset med alder

Krydset med sektor

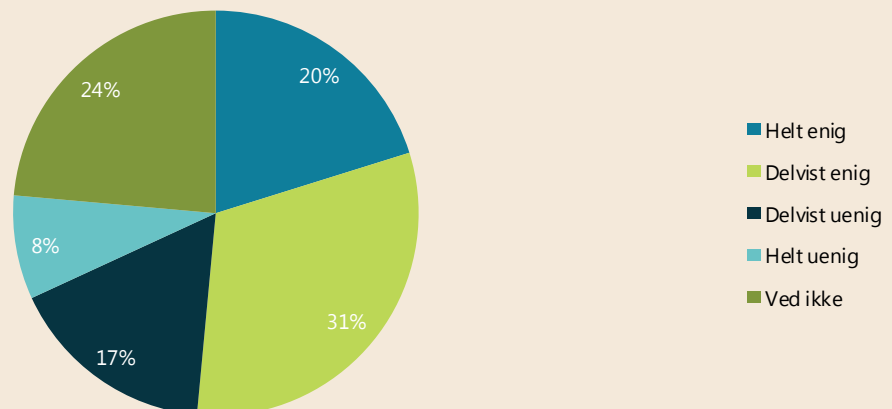
Antal svar: 2.120

I alt svarer 85 procent, at det er "vigtigt" eller "meget vigtigt", at FOA er med til at gøre opmærksom på uligheden i forhold til ældre. 10 procent synes, det er "mindre vigtigt", mens kun knap to procent svarer "slet ikke vigtigt".

Medlemmer i alderskategorien "50 år og derover" vægter problemstillingen højere end alderskategorierne "under 35 år" og "35-49 år". Forskellene er statistisk sikre.

Ligeledes fremgår det, at medlemmerne af de fire sektorer overordnet ser meget ens på spørgsmålet. Dog er der en tendens til, at medlemmerne af Pædagogisk Sektor synes, at spørgsmålet er en anelse vigtigere end de øvrige sektorer.

Figur 7 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Uligheden blandt de ældre, jeg møder i mit arbejde, er steget inden for de seneste 5 år

*Antal svar: 829. Spørgsmålet blev kun stillet til medlemmer, der er ansat i hjemmeplejen eller på plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter.
Kilde: FOAs medlemspuls maj 2014*

Som figur 7 illustrerer, blev medlemmer ansat i ældreplejen spurgt om, hvorvidt de oplever, at uligheden blandt de ældre borgere, de møder gennem deres arbejde, har været stigende gennem de seneste fem år.

Til det svarede 20 procent "helt enig", mens 31 procent svarede "delvist enig". 17 procent svarede "delvist uenig" og otte procent "helt uenig".

En relativ stor gruppe (næsten hver fjerde) har svaret "Ved ikke".

Medlemmerne har skrevet følgende kommentarer om ulighed i forhold til ældre:

"Mener man skal have ret til omsorg fra hjemmeplejen, at der tages hensyn til, at der er mange uden netværk – eller ringe netværk. Faktisk i praksis tid til varme hænder, så det bliver mindre ud af døren, før man kommer ind."

"Det må være lige så vigtigt, som for andre, at folkepensionister får samme lønstigning som resten af samfundet."

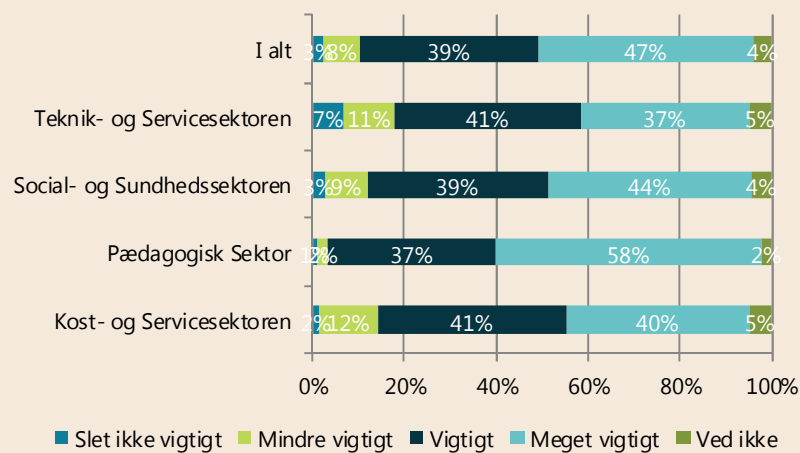
Ulighed blandt børn og forældre

Figur 8 viser spørgsmålet: "Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed i forbindelse med følgende områder? - Børns opvækst, deres sociale baggrund og muligheder mv."

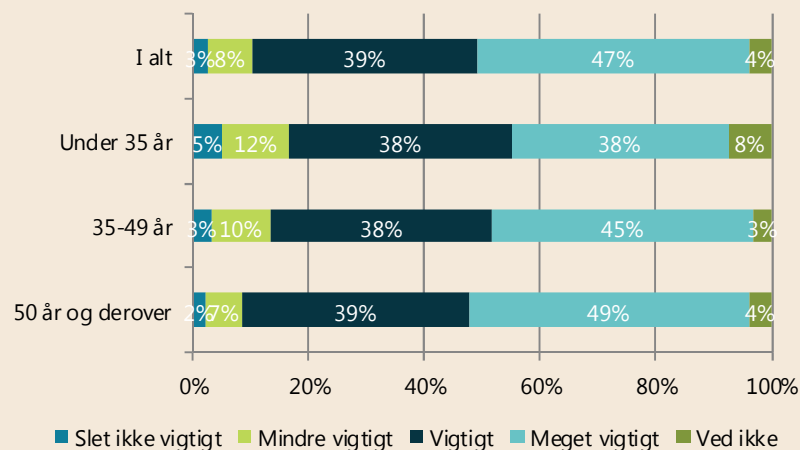
Besvarelserne er fordelt på sektortilhørsforhold og alder.

Figur 8 Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed inden for følgende områder? - Børns opvækst, deres sociale baggrund og muligheder mv.

Krydset med sektor

Krydset med alder

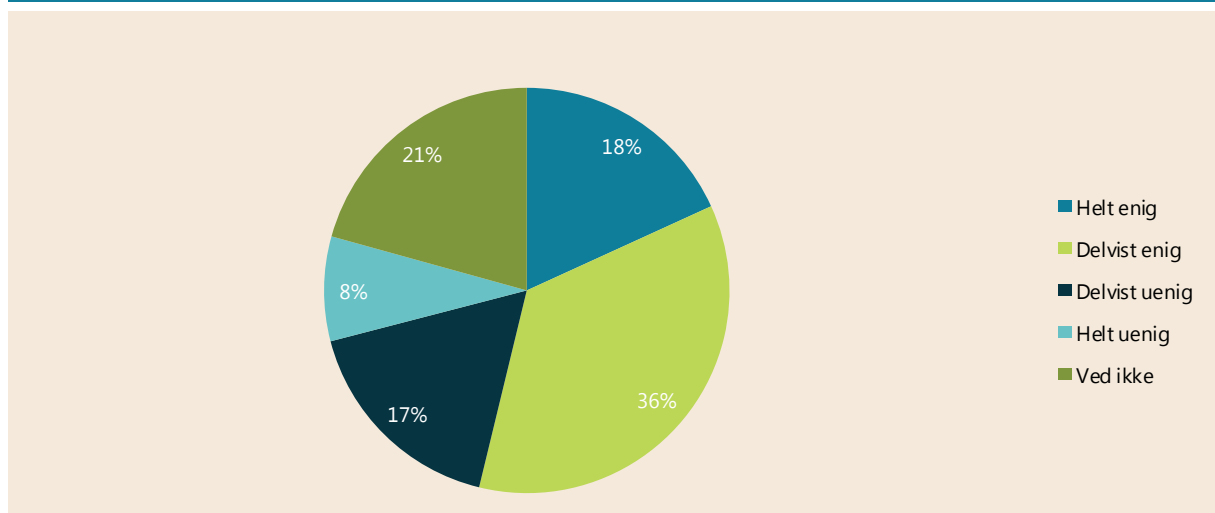

Antal svar: 2.120

I alt svarer 86 procent, at det er "vigtigt" eller "meget vigtigt", at FOA er med til at gøre opmærksom på uligheden i forhold til ældre. Otte procent synes, det er "mindre vigtigt", mens kun knap tre procent svarer "slet ikke vigtigt."

Pædagogisk Sektor er den sektor, der samlet set synes, det er vigtigst, at FOA er med til at gøre opmærksomhed på ulighed i forbindelse med børns opvækst, sociale baggrund og muligheder. 58 procent af medlemmerne fra Pædagogisk Sektor har svaret "meget vigtigt," mens 37 procent har svaret "vigtigt". Kun sammenlagt tre procent af medlemmerne fra pædagogisk sektor har svaret "mindre vigtigt" eller "slet ikke vigtigt."

Figur 9 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Uligheden blandt de børn og deres forældre, jeg møder i mit arbejde, er steget inden for de seneste 5 år

Antal svar: 467. Spørgsmålet blev kun stillet til medlemmer, der er ansat i en daginstitution, SFO, dagplejen, eller på skole, rådhus, forvaltning eller lignende.
Kilde: FOAs medlemspuls maj 2014

Medlemmer ansat på det pædagogiske område blev spurgt om, hvorvidt de oplever, at uligheden blandt børn og forældre, de møder gennem deres arbejde, har været stigende gennem de seneste fem år (se figur 9).

18 procent af de adspurgte var helt enige, mens 36 procent var delvist enige. Modsat svarede 17 procent, at de var delvist uenige og otte procent var helt uenige.

21 procent svarede "Ved ikke".

Et medlem skriver følgende i undersøgelsens åbne kommentarfelt:

"Belastede områders daginstitutioner og skoler burde have bedre ressourcer ift. uddannelse af personale, normeringer og rammer."

Ulighed og sundhed

Figur 10 viser spørgsmålet: "Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed i forbindelse med følgende områder? Sundhed, levetid og helbred." Besvarelsene er fordelt på alder.

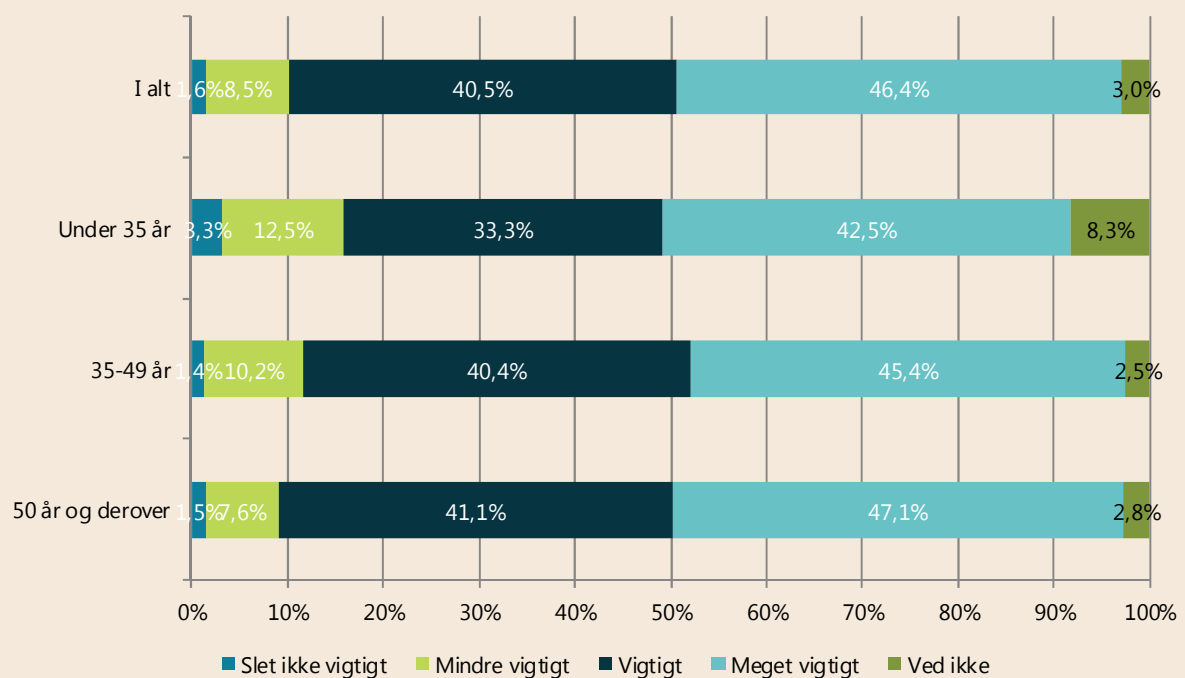
I alt svarer 87 procent, at det er "vigtigt" eller "meget vigtigt", at FOA er med til at gøre opmærksom på uligheden i forhold til ældre. Ni procent synes, det er "mindre vigtigt", mens kun knap to procent svarer "slet ikke vigtigt".

Der er tendens til, at medlemmernes vægtning af områdets betydning stiger med alderen. Forskellene er dog så små, at de ikke er statistisk sikre. Andelen af medlemmer, der svarer "Ved ikke", er størst i den yngste alderskategori.

Der er ingen markante forskelle på fordelingen af de fire sektores besvarelser.

Figur 10 Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed inden for følgende områder? – Sundhed, levetid og helbred.

Krydset med alder

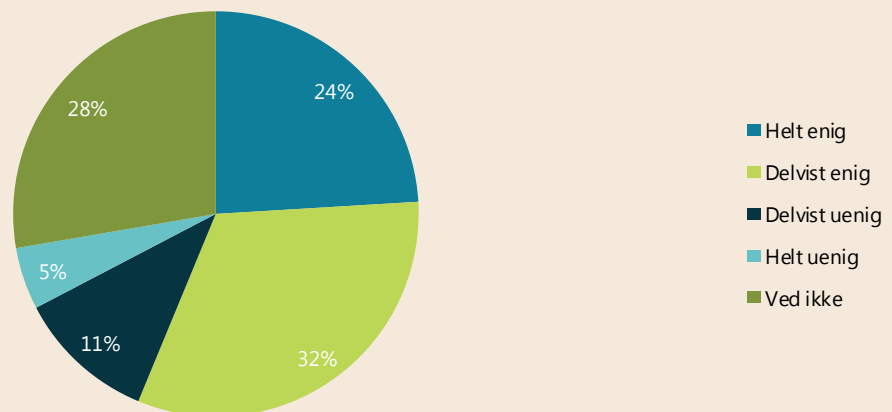

Antal svar: 2.119

Medlemmer ansat på sygehuse, genoptræningstilbud, rehabiliteringscentre, i behandlingspsykiatrien eller distriktskykiatrien blev spurgt om, hvorvidt de oplever, at uligheden mellem borgere med et godt helbred og borgere med et dårligt helbred, har været stigende gennem de sidste fem år (se figur 11).

56 procent er helt eller delvist enige, heraf svarede 24 procent "helt enig". Modsat er 16 procent helt eller delvist uenige. Mere end hver fjerde (28%) har svaret "Ved ikke".

Figur 11 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Uligheden mellem de borgere, jeg møder i mit arbejde med et godt helbred og et dårligt helbred, er steget inden for de seneste 5 år

Antal svar: 231. Spørgsmålet blev kun stillet til medlemmer, der er ansat på et hospital/sygehus, genoptræningstilbud eller rehabiliteringscenter, behandlingspsykiatrien eller distriktskykiatrien.
Kilde: FOAs medlemspuls maj 2014

Medlemmerne skriver følgende om ulighed og sundhed:

"Det bliver ikke kun spørgsmål om rig og fattig. Det bliver i høj grad også om rask eller syg."

"Sygehusvæsenet yder meget hjælp til dem, som kan selv, eksempelvis akademikerne, som selv evner at finde oplysninger omkring sine rettigheder og andet. De får større hjælp/informationer end den hjemløse, som ikke har nogen til at hjælpe sig/støtte sig."

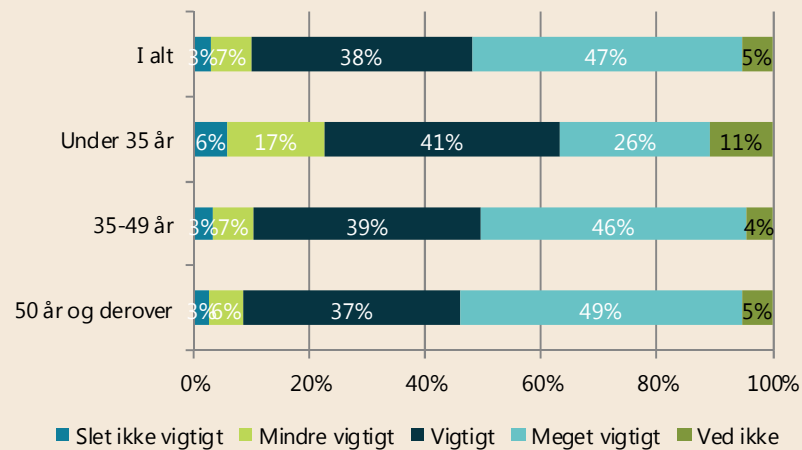
"Det er simpelthen ikke ok, den måde OS, der er ramt af sygdom, bliver behandlet på. Det kan ikke passe, at man udover at være syg også skal behandles på den måde, vi bliver i dette system. Det tager hårdt på en oven i."

Ulighed og dagpengereform

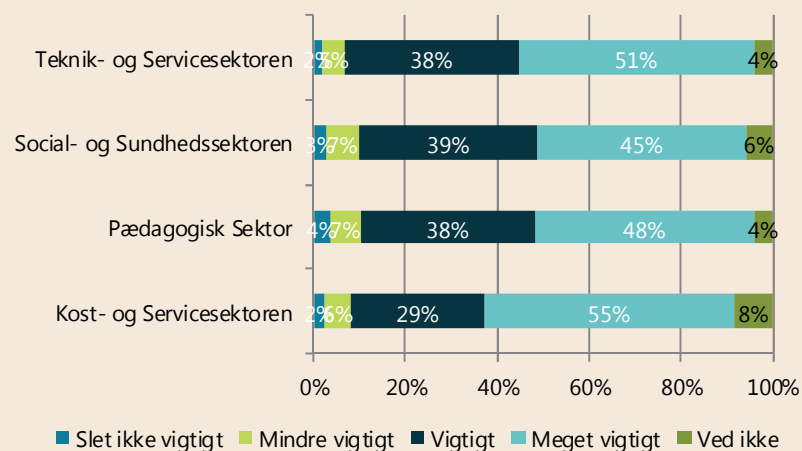
Figur 12 viser spørgsmålet: "Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed i forbindelse med følgende områder? Dagpengereformen (kortere dagpengeperiode, større krav til arbejde før man genoptjener sin ret til dagpenge)". Besvarelsene er fordelt på alder og sektortilhørsforhold.

Figur 12 Hvor vigtigt er det for dig, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed inden for følgende områder? – Dagpengereformen (kortere dagpengeperiode, større krav til arbejde før man genoptjener sin ret til dagpenge)

Krydset med alder

Krydset med sektor

Antal svar: 2.119

I alt svarer 85 procent, at det er "vigtigt" eller "meget vigtigt", at FOA er med til at gøre opmærksom på uligheden i forhold til ældre. Syv procent synes, det er "mindre vigtigt", mens tre procent svarer "slet ikke vigtigt".

Figuren viser, at medlemmernes vurdering af områdets betydning er markant højere for aldersgrupperne "35-49 år" og "50 år og derover", end den er for medlemmer i alderen "under 35 år". Forskellene er statistisk sikre.

Kost- og servicesektoren er den sektor, der samlet set synes, at det er vigtigst, at FOA er med til at gøre opmærksom på ulighed i forbindelse med dagpengereformen.

Medlemmerne havde mange kommentarer om dagpengereformen og kontanthjælp. Her er nogle eksempler på de væsentligste pointer:

"Der er stor ulighed for de familier, der mister dagpengere retten. Selvom Danmark har et rigtig godt socialt netværk, er der rigtig mange, der kommer i klemme under de nye regler, og det skaber stor ulighed."

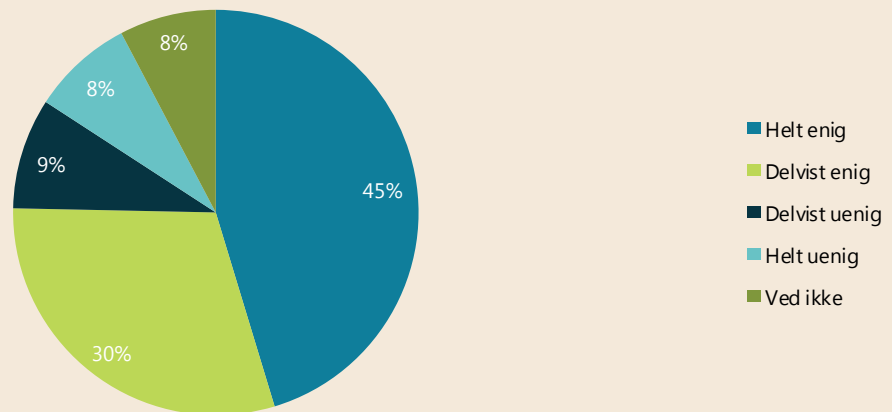
"Den gensidige forsørgerpligt rammer alt for mange. Uskyldige mennesker, der i forvejen har lav indkomst, bliver ramt dobbelt så hårdt."

"Husk lige førtidspensionisterne også!"

Lavere medlemskontingent til medlemmer, der har mistet retten til arbejdsløshedsdagpenge

85 procent er helt eller delvist enige i, at FOA bør tilbyde et lavere medlemskontingent til medlemmer, som har mistet retten til arbejdsløshedsdagpenge. 45 procent svarede "helt enig", mens 30 procent svarede "delvist enig". 17 procent er helt eller delvist uenige, heraf ni procent "delvist uenig", og otte procent "helt uenig". Otte procent har svaret "Ved ikke".

Figur 13 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? FOA bør tilbyde lavere kontingent til medlemmer, der har mistet retten til arbejdsløshedsdagpenge

Antal svar: 2.176
Kilde: FOAs medlemspuls maj 2014

Et medlem skriver følgende:

Folk, som er arbejdsløse, bør få gratis medlemskab af faglig afdeling og nedsat kontingent af a-kassen. Folk, som har mistet retten til dagpenge, bør få gratis medlemskab af begge.

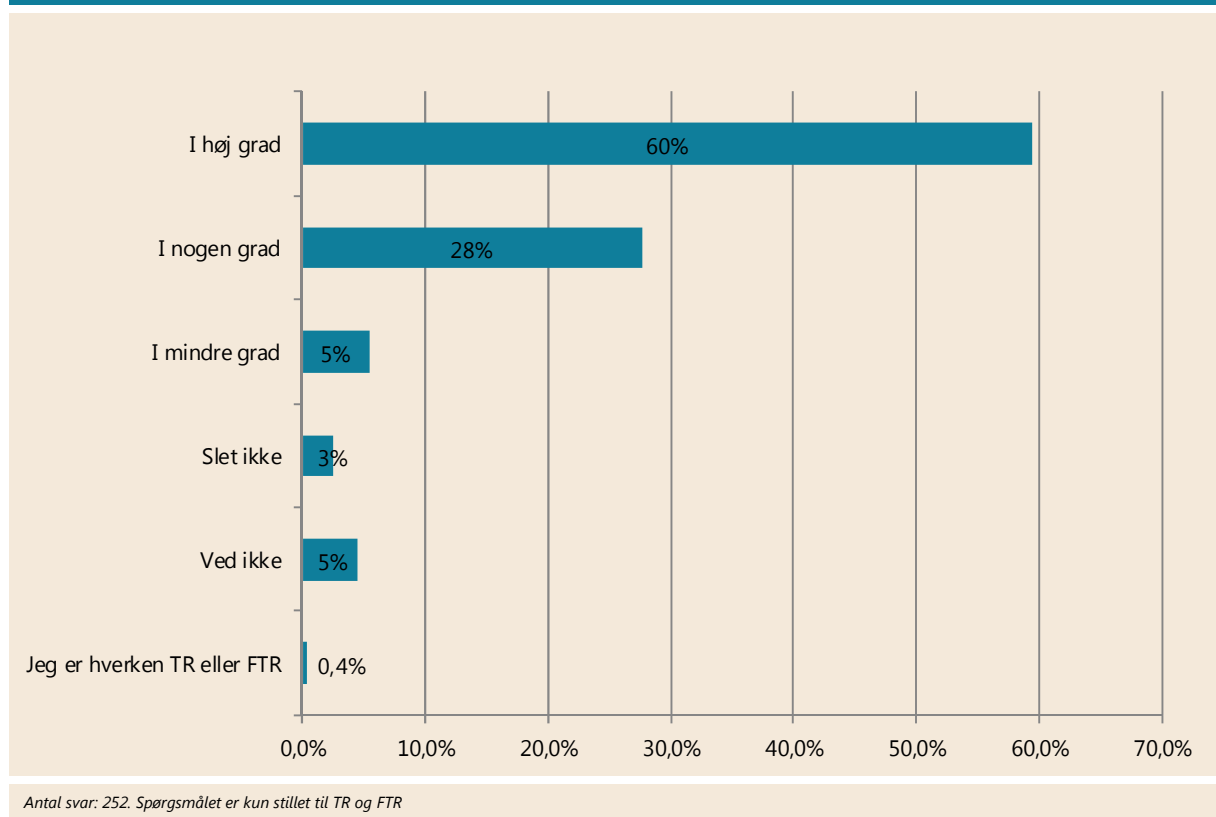
TR bør orientere deres lokale FOA-afdelinger om ledige job

Medlemspanelets tillids- og fællestillidsrepræsentanter blev spurgt, hvorvidt de synes, det er en god idé, at tillidsrepræsentanter orienterer deres lokale FOA-afdeling om ledige job på det område, de dækker.

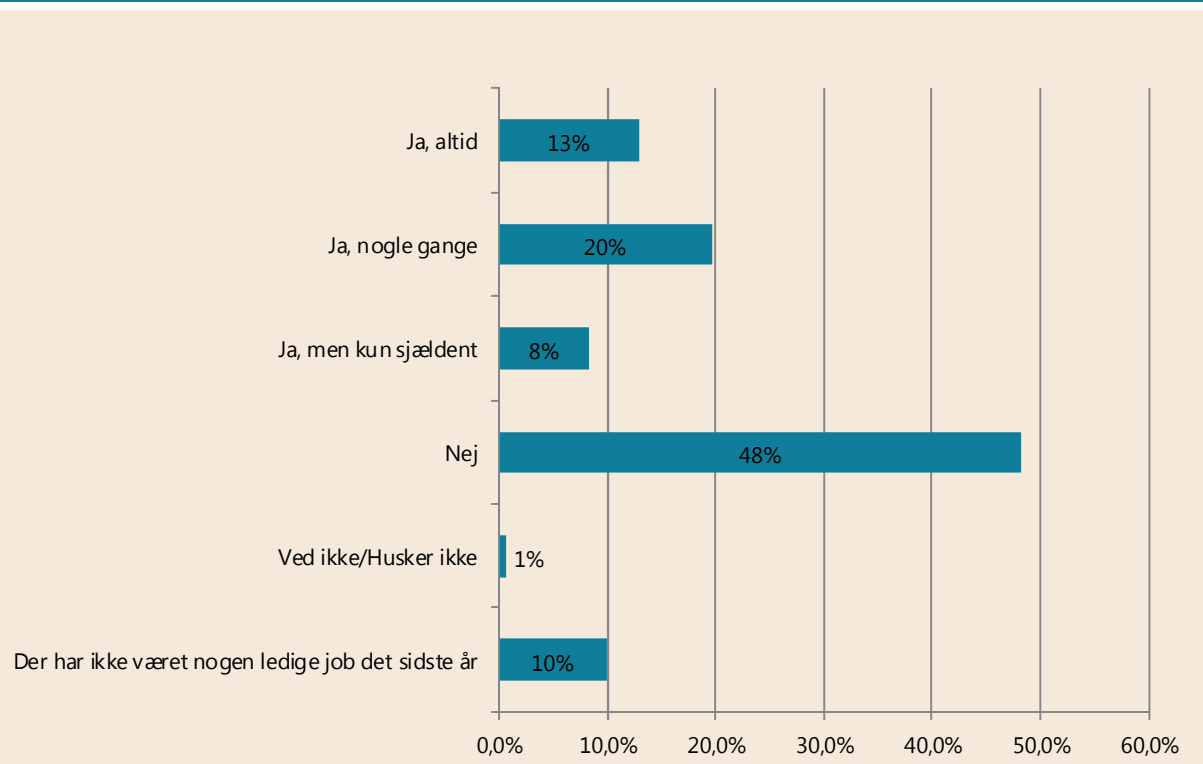
Figur 14 viser, at 60 procent af de adspurgte "i høj grad" synes, det er en god idé, mens 28 procent "i nogen grad" synes, det er god idé. Fem procent har svaret "i mindre grad", mens kun tre procent svarer, at de "slet ikke" synes, det er en god idé.

Til gengæld viser figur 15, at det kun er et mindretal af de tillidsvalgte, der reelt gør det. Hele 48 procent (altså næsten hver anden) svarer, at de ikke orienterer deres afdelinger, mens kun lidt mere end hver tiende har svaret, at de altid gør det. 20 procent har svaret, at de gør det nogle gange og 8 procent har svaret "ja, men kun sjældent".

Figur 14 Synes du, det er en god idé, hvis tillidsrepræsentanterne orienterer deres lokale FOA-afdeling om ledige job på det område, de dækker?

Figur 15 Oplyser du normalt din lokale FOA-afdeling om ledige job på det område, du dækker som TR/FTR?

Antal svar: 251. Spørgsmålet er kun stillet til TR og FTR

Hvad kan FOA bedst gøre for at hjælpe ledige medlemmer?

I et åbent kommentarfelt kunne panelets tillids- og fællestillidsrepræsentanter skrive, hvordan de bedst mener, FOA kan hjælpe ledige medlemmer? 55 tillidsvalgte besvarede spørgsmålet.

Flest besvarelser handler om opkvalificering og uddannelse. Her følger nogle eksempler:

"Hjælpe medlemmer med at få lavet en god plan med jobcenter i forhold til opkvalificering og evt. uddannelse."

"Hvis der ingen ledige job er, vil det være en god ide, at de/den ledige bliver opfordret til at tage kurser og herved blive mere attraktive, når der skal vælges en ny medarbejder."

"Uddannelse og økonomi i forbindelse med dette."

En del besvarelser handler om hjælp til den konkrete jobsøgning fx gennem forbedret jobformidling, hjælp til jobansøgning, forberedelse til jobsamtale mv:

"Det er måske netop ved, at vi som TR viderbringer afdelingen oplysninger om ledige job."

"Vi opfordrer ofte distriktsledere til, at de tager kontakt til FOAs a-kasse, hvis de mangler personale. Det har givet nogle ledige vikariater eller fast arbejde."

"Begynde at samarbejde med de private leverandører til frit valg, som har samme overenskomst som os, om de har ledige stillinger."

"Vi kan sætte vores ledige medlemmer på vikarlistor, som opdateres en gang månedligt og sendes ud i kommunens institutioner delt op efter fag."

"Hjælpe med at skrive ansøgning. Forberedelse til jobsamtalen."

Enkelte indlæg handler om den mere generelle fagpolitiske interessevaretagelse, fx at FOA skal arbejde for en lempelse af de nuværende dagpengeregler og kæmpe imod nedskæringer inden for medlemmernes fagområder.

"FOA skal gøre opmærksom på, hvad dagpengereformen har betydet for mange ledige."

"Dagpengeperioden er for kort."

"Få lavet optjeningskriteriet om, så det bliver halveret (som det var før = 1/2 år)."

"Ved at arbejde for, at der ikke skæres unødigt ned på "varme hænder" og iøvrigt medvirke til opmærksomhed på, at ekstraordinære ansatte og frivillige ikke varetager faglige jobs."

Endelig er der flere indlæg, som understreger betydningen af moralsk opbakning til de ledige medlemmer:

"Støtte med moralsk opbakning, så ledige ikke føler, at det er deres personlige ansvar, at de blevet ledige. Det er det i hvert fald ikke altid."

"At man altid bliver mødt med stor forståelse og indlevelse."

"FOA kan bedst hjælpe, hvis de er imødekommende og venlige - ingen stess."

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen blev gennemført i dagene 9.-19. maj 2014. Medlemmerne fik én påmindelse i perioden.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet via en spørgeskemaundersøgelse sendt ud til medlemmer af forbundets medlemspanel.

Målgruppen

Samtlige 4.920 medlemmer af forbundets medlemspanel blev inviteret til undersøgelsen pr. mail. 138 mails nåede imidlertid ikke frem, så det reelle antal inviterede var 4.782.

Antal besvarelser og svarprocent

2.088 medlemmer gennemførte undersøgelsen fuldt ud, og 140 afgav nogen svar. Den samlede svarprocent var 47.

Vægtning af data

Data er vægtede for sektortilhørsforhold